

ทั่วไป

ม.มหิดล เปิดมุมมองวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ เน้นเชิงคุณภาพ และผสานวิธี เปิดโอกาสให้คนพิการได้มีส่วนร่วม แสดงตัวตน และปลดปล่อย

โดย สาระวิจัย โดย ลวณ. 12/09/2022

เป็นไปได้ที่จะทำงานวิจัยให้บรรลุผล โดยไม่ได้สัมผัสกับกลุ่มเป้าหมายโดยตรง เพราะชีวิตไม่ได้อยู่แค่เพียงในห้องทดลอง เช่นเดียวกับการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ที่ไม่อาจเห็นผลในทางปฏิบัติได้ หากไร้ “พื้นที่แสดงตัวตน” และ “การปลดปล่อยคนพิการ”

รองศาสตราจารย์ ดร.ทวี เชื้อสุวรรณทวี อาจารย์ประจำหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการพัฒนาคูณภาพชีวิตคนพิการ วิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล ได้กล่าวเปิดมุมมองของการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการว่า ควรให้ความสำคัญกับ “การวิจัยเชิงคุณภาพ” และ “การวิจัยแบบผสานวิธี”

รองศาสตราจารย์ ดร.ทวี เชื้อสุวรรณทวี อาจารย์ประจำหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการพัฒนาคูณภาพชีวิตคนพิการ วิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล

โดยไม่ได้เป็นเพียง “การวิจัยเชิงปริมาณ” ที่ให้ความสำคัญเฉพาะกลุ่มตัวอย่าง เพื่อเป็นตัวแทนผ่านค่าเฉลี่ย หรือค่ากลางของคนส่วนใหญ่เท่านั้น

แต่ควรผสมผสานด้วย “การวิจัยเชิงคุณภาพ” ที่ให้ความสำคัญกับการนำเสนอข้อมูล ปรากฏการณ์เฉพาะ แม้จะเป็นเพียง “เสียงสะท้อน” ของคนกลุ่มน้อย หรือกลุ่มเปราะบาง เท่านั้น

แจกเช่นคนพิการ แม้เพียงไม่กี่คน หากได้มีการดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพผ่านการพูดคุย เข้าไปมีปฏิสัมพันธ์ และการมีส่วนร่วมของคนพิการ จนเกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง ก็สามารถหยิบมาตีแผ่ให้กลายเป็น “พื้นที่แสดงตัวตน” ได้

ซึ่งจะเป็นการช่วย “ปลดปล่อยคนพิการ” ให้พ้นจากพันธนาการแห่ง “การกดขี่ทางโครงสร้างอำนาจ” และ “เลือกปฏิบัติ” ของสังคมได้ต่อไป

ซึ่ง “การวิจัยเพื่อการปลดปล่อย” ที่เป็นการเปิด โอกาสให้คนพิการได้ “มีส่วนร่วม” และ “เป็นเจ้าของพื้นที่ทางวิชาการ” ใน “พื้นที่แสดงตัวตน” นั้น นอกจากจะทำให้ “ผลลัพธ์” ที่จะสามารถ “ส่งต่อ” ให้เกิดความเข้าใจของสังคมในความต้องการของคนพิการ ส่งเสริมสร้างสรรค์ปัจจัยที่จะส่งเสริมคุณภาพชีวิตของคนพิการ ให้สามารถอยู่ร่วมกับคนทั่วไปในสังคมได้อย่างสันติสุขแล้ว ยังเป็นการช่วยให้คนพิการได้เข้าใจตัวเอง และสังคมคนพิการด้วยกันเองมากยิ่งขึ้นต่อไปอีกด้วย

รองศาสตราจารย์ ดร.ทวิ เชื้อสุวรรณทวิ กล่าวต่อไปว่า “นักวิจัย” เป็นเพียง “ผู้มีส่วนช่วยขับเคลื่อน” ให้เกิด “การเปลี่ยนแปลง” เท่านั้น แต่สังคมจะเปลี่ยนได้ ต้องเริ่มต้นที่การเปลี่ยน และขยาย “mindset” หรือ วิธีคิด กระบวนทัศน์ของแต่ละบุคคลให้เป็นไปอย่างถูกต้องทิศทางเสียก่อน

ตัวอย่างกรณีเรื่องการรณรงค์ฉีดวัคซีนป้องกันการแพร่ระบาด COVID-19 ให้ได้ผลนั้น อาจไม่เพียงการให้ความรู้ทางด้านสาธารณสุขที่คุ้นชินแก่ประชาชนเท่านั้น แต่สำคัญที่การมองไปถึง “ความมั่นคงทางสังคม” ร่วมด้วย

โดยควรที่จะวิเคราะห์หลังลึกให้ได้ถึง “การให้คุณค่า” และ “ความหมายของชีวิต” ของแต่ละบุคคล เพื่อให้สามารถเกิด “ความเข้าใจ” และ “การเข้าถึง” ได้อย่างตรงจุด

หากเราสามารถเปิดมุมมองที่หลากหลายในการทำงานวิจัยเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการได้ จะเป็นการพัฒนาพลมนุษยชาติให้สามารถ “รู้รอบด้าน” ได้มากยิ่งขึ้น

ไม่ว่าสังคมจะเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใด คนพิการก็ยังคงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตผ่าน “การยกระดับทางการศึกษา” และ “การไม่เลือกปฏิบัติ” ของสังคมในทุกยุคสมัย

ขอเพียง “ความเข้าใจ” และ “เท่าที่” ต่อคนพิการ ในฐานะ “มนุษย์” อย่างเท่าเทียม เสมอภาค และการพึ่งพาอาศัยกัน

เชื่อว่าอนาคตของคนพิการไทยที่จะสามารถยืนหยัดอย่างยั่งยืนด้วย “ศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์” ได้แจกเช่นเดียวกับคนทั่วไปทั่วโลกนั้นคงอยู่ไม่ไกล

ติดตามข่าวสารที่น่าสนใจจากมหาวิทยาลัยมหิดลได้ที่ www.mahidol.ac.th

สัมภาษณ์ และเขียนข่าวโดย

จูติรัตน์ เดชพรหม

นักประชาสัมพันธ์ (ชำนาญการ) งานสื่อสารองค์กร กองบริหารงานทั่วไป

สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหิดล โทร. 0-2849-6210